

'Alles onder controle?' Dat is het thema van de **Veerstichting**, het jaarlijkse congres in Leiden waar studenten en vormgevers van de maatschappij met elkaar in gesprek gaan. Alle deelnemende studenten schreven voorafgaand aan het congres, dat volgende week begint, een kort essay over het thema. Hieronder drie van de beste.

Dronken feestfoto's op Hyves

Over de twintigers van nu is al van alles geschreven. Een complex beeld van een conservatieve, egocentrische, digitale en familiegeoriënteerde generatie doemt op.

Maar wat verbindt deze jonge mensen? Want er zijn asociale, godlievende, allochtone, progressieve, nymfomane, lelijke, digibete en politiek actieve twintigers. Zijn zij wel te kenmerken?

Er is een belangrijke karakteristiek: de twintigers van nu staan volledig onder controle. Houdt de samenleving of het bedrijfsleven hen er niet onder, dan doen ze het zelf wel.

Twintigers zijn in de jaren tachtig geboren. Hun jeugd stond niet in het teken van de recessie of Koude Oorlog. Ze waren nog te klein. Twintigers in Nederland zijn opgegroeid met Carlo en Irene, schoolmelk, Two Unlimited, je eerste e-mailadres en een jaar reizen na je eindexamen. Nu aan het studeren of net klaar.

Het eerste wat opvalt aan de twintigers van nu is het uitblijven van een tegencultuur, die zich met frisse haren en gezond drugsgebruik tegen het doen en laten van een voorgaande generatie verzet. Vroeger waren er de hippies, toen de punkers, maar de alto's van de jaren negentig waren al nauwelijks meer revolutionair te noemen. De huidige alternatieven, hipsters, leven van de commercie, waar voorgaande generaties zich altijd tegen verzet hebben.

Hipsters maakt het niet uit dat Apple de meest vervuilende computerfabrikant is, hipsters zetten graag foto's van zichzelf en hun vrienden op Facebook. Hierdoor kunnen slimme marketingbedrijven de laatste trends onder jongeren oppikken en vertalen in producten die door grote bedrijven voor veel geld verkocht worden.

Niet alleen de in de grote stad levende, studerende meute hippe

Bezoekers van het Hyves-feest in Amsterdam ter gelegenheid van het 5 miljoenste lid, in 2007.

Foto Joost van den Broek / de Volkskrant

twintigers lijkt geen moeite met controle te hebben. Bijna alle twintigers reageren lethargisch op de toenemende controlerende krachten die vanuit alle richtingen opdoemen. Onder geen enkele groep Nederlanders is er zo weinig angst voor verlies aan privacy. Moeiteloos gooien twintigers hun dronken feestfoto's op Hyves, ze delen intieme geheimen op blogs en laten op elke site waar wat te winnen

valt hun adres achter. En twijfelt een twintiger ooit om gebruik te maken van zijn bonuskaart? Het meepakken van korting is belangrijker dan de aanwezigheid van een derde die precies weet welke boodschappen de twintiger doet.

Ook de overheid draagt een steentje bij. Met de Verwijsindex Antillianen delen politie en andere instanties gegevens van risicjongeren met elkaar om hen mak-

kelijk te kunnen aanpakken. Maar wat is een risicjongere? En wie mag die gegevens zien? En hoe lang blijft informatie in deze index op te vragen? Commotie in de media, politieke partijen op tilt, maar de jongeren zelf blijven akelig stil.

Het meest opmerkelijke is dat twintigers zichzelf onder controle houden. De twintiger van nu houdt zijn eigen ontwikkeling in de gaten. Er moet een studie zijn,

sociale dynamiek en extra activiteiten die de wereld goed doen en de eigen cv ook. Want er is geen tijd meer om te dromen, te falen of je ergens in te verliezen. Want alles is onder controle. En dan komt alles goed.

Neeltje Bollen deed het University College in Utrecht en volgt nu de Erasmus Mundus master media en journalistiek in Rotterdam.

Cultuuromslag komt niet van managers

Na jaren van economische voorspoed is de illusie van ongebreidelde groei met een harde klap in duigen gevallen. Op een enkele verstokte investmentsbanker en het management van Shell na dringt bij iedereen het besef door dat het op deze wijze niet verder kan gaan. Blijkbaar moeten er aan de vrijheid van kapitalisme en vrije markt, hoe gek dat ook mag klinken, duidelijke grenzen worden gesteld. De roep om toezicht en regulering wordt de laatste tijd steeds luider.

Dat vrijheid en controle twee kanten van dezelfde medaille zijn, wisten twee van de geestelijke vaders van ons huidige politieke en

economische systeem meer dan honderd respectievelijk tweehonderd jaar geleden al. De ene, John Stuart Mill, besefte dat er zonder controle geen vrijheid kan bestaan. De ander, Adam Smith, vandaag bekend als een van de grondleggers van de theorie van de vrije markt, schreef naast zijn *The Wealth of Nations* ook een boek over ethiek, waarin hij het belang van sympathie en zelfbeheersing beklemtoonde. Niet een hogere instantie moest grenzen stellen aan de mens, maar deze juist aan zichzelf.

Wij leven in een samenleving waarin men streeft naar een steeds grotere mate van vrijheid, maar waarbij men tegelijkertijd moeite

heeft te accepteren dat met vrijheid ook onzekerheid gepaard gaat. Sinds de jaren zestig is zelfontplooiing het grote ideaal. Jezelf ontdekken en ontwikkelen, los van conventies, familie en omgeving.

Gingen deze ontwikkelingen aanvankelijk nog gepaard met (links) idealisme, inmiddels is duidelijk geworden dat er ook schaduwkanten zitten aan deze verschuivingen. Het streven naar autonomie en individualisme is duidelijk doorgeschoten. Daarom is het tijd voor verandering. En juist onze generatie, die aan het begin van haar maatschappelijke carrière staat, kan daaraan bijdragen.

Dat betekent niet dat we het roer

volledig moeten omgooien. De vrije markteconomie is net als de democratie tot nog toe niet overtroffen. Om Churchill te parafrazeren: het is het slechtste systeem dat we hebben, op alle andere bekende systemen na dan. Maar ons normatieve kader moet veranderen, zodat managers en bankdirecteuren zichzelf kunnen beheersen.

Het is een illusie te denken dat men tot een cultuuromslag kan komen door managers ervan te doordringen dat zij minder moeten produceren, minder lenen, minder verdienen. Het is uiteindelijk een collectieve inspanning die moet plaatsvinden, om te zorgen dat het 'systeem' goed en waarde-

vol gedrag gaat belonen. Uiteindelijk is het niet externe dwang, maar juist innerlijke drang die in de meeste gevallen tot correct gedrag leidt.

Misschien moeten wij ons weer realiseren dat er ook een soort controle is, die niet bestaat uit meer bewakingscamera's, meer blauw op straat of *gates* rondom onze *communities*. Een regulering die niet bestaat uit meer toezicht op banken en verzekeraars, meer regels voor de samenleving. Het is misschien wel de moeilijkste vorm van controle: zelfbeheersing.

Arne Munch studeert rechten en geschiedenis in Leiden.

Nederland is net zo natuurlijk als een kamerplant

Natuurlijk, duurzame energie, daar is iedereen voor. Althans, zolang het niet ten koste van iets anders gaat. We waren in de jaren negentig voorlopers op het gebied van windenergie, maar we zijn die positie kwijt. Windturbines worden nu in andere landen geproduceerd. De Nederlandse fabrikanten van toen bestaan bijna niet meer.

Waarom? Omdat we dergelijk gevaarten niet in 'onze achtertuin' wilden. Wat maakt Nederlanders zo bang voor landschapsvervuiling? Waarom bestaat er zo'n grote weerstand tegen schone energie uit de winderige polder? Waarom is het uitzicht op een windmolen zo erg? En wat maakt dat men het visuele belang plaatst boven dat van de baten van een windmolen?

Ik geloof dat het protest tegen landschapsvervuiling voortvloeit uit de angst voor verandering van de persoonlijke omgeving. Men wil angstvallig alles bij het oude houden. De idee lijkt algemeen geaccepteerd dat het uiterlijk van het huidige Nederland het meest natuurlijke is en dat het altijd al zo bedoeld was. En dat is raar.

Nederland is net zo natuurlijk als een kamerplant. We hebben er net zo lang aan geknutseld, tot het zich volledig naar onze wens heeft gevormd. Hoe kun je een kunstmatig landschap vervuilen met kunstmatige objecten als een windmolen?

Wél natuurlijk is de smeltende Noordpool en de koraalriffen die niet gedijen in door CO₂ verzuurd water. Wil je die natuur behouden, dan kunnen we niet langer doorgaan met het verstoken van fossiele brandstoffen. Dus zet je windmolens neer voor het behoud van natuur en landschap.

Ik vraag iedereen die vindt dat windmolens de natuur verpesten eens wat verder te kijken. Onze polders bestaan pakweg een halve eeuw; een verandering aan hun uiterlijk is dus niet zo abrupt en onnatuurlijk als men denkt. Nederland is het polderland. Kunstmatig of niet, het hoort erbij.

Nederland is ook het land waar nuchterheid, tolerantie en ondernemerschap de boventoon voeren. Dat ondernemerschap heeft ons de polders gebracht, die tolerantie maakt dat we op een klein stukje grond kunnen samenleven. En die nuchterheid? Die moeten we gebruiken om de krampachtige grip op het huidige Nederland los te laten en de controle te verplaatsen naar de mondiale beheersing van de klimaatverandering. Tijd voor een frisse wind.

Stijn van Ewijk studeert werktuigbouwkunde aan de Universiteit Twente.